

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

18.09.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 вер. Друга Конференція з питань культури України відбудеться в Данії у листопаді. – Інф.](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. «Деколонізація. Україна» розповіла, де в країні лишилася остання вулиця Пушкіна. – Інф.](#)

Театр

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Українські фахівці та менеджери цього року стажуватимуться у Metropolitan Opera. – Інф.](#)

Музика

[Вечірній Київ. – 2025. – 17 вер. Традиції української бандури: у столичній філармонії проведуть музичний кіновечір. – Катаєва М.](#)

[Україна молода. – 2025. – 17 вер. Кері-Лінн Вільсон у Києві диригуватиме прем'єри двох українських творів. – Григоренко В.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Львові стартував фінал Всеукраїнського музичного фестивалю «Червона рута». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Львові на фестивалі «Червона рута» вшанували пам'ять Володимира Івасюка. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[NV. – 2025. – 17 вер. Тімоті Снайдер та Сергій Стерненко. Громадські діячі озвучили рідкісні стародруки про Україну, які датовані XVII та XVIII століттями. – Інф.; Україна молода. – 2025. – 17 вер. Стародруки XVII та XVIII століття про Україну озвучили Снайдер, Сергій Жадан та інші визначні діячі. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 18 вер. У Києві представлять рідкісні стародруки творів європейських діячів, в яких згадується Україна. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 17 вер. Столична галерея запрошує до світу тіней і символів художниці Ave Libertatemaveamor. – Асадчева Т.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 17 вер. На території столичного Центрального автовокзалу презентували мурал, присвячений українським рятувальникам. – Скотнікова О.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Вінниці стартував Всеукраїнський фестиваль екранних мистецтв «Дніпро – Сінема» імені Данила Сахненка. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 18 вер. В український прокат вийшов фільм про військових льотчиків. – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 вер. «Бог, гумор, вітчизна»: як польський серіал «1670» вчить нас сміятися з минулого, щоб говорити про майбутнє. – Катеринич П.](#)

Література

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Українські ілюстраторки стали лавреатками World Illustration Awards. – Інф.](#)

Охорона культурної спадщини

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. В Ужгородський скансен перевезуть унікальну дерев'яну синагогу. – Інф.](#)

Релігія

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 вер. УПЦ \(МП\) просить суд скасувати наказ Держетнополітики про визнання Церкви афілійованою з РПЦ. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 вер. УПЦ МП вирішила судитись із Держетнополітики через свій статус афілійованої з РПЦ. – Знає І.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Валенсії відкрили Український культурний центр. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Українська громада у Гонконзі провела День культури. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Найбільший український вуличний фестиваль пройшов у Торонто. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Громаду запрошують на вебінар про українську літературу під час війни. – Інф.](#)

Підтримка України у світі

[Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Репер DaBaby присвятив пісню вбитій у США українській біженці Ірині Заруцькій. – Інф.](#)

Загальні питання

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 вер. Друга Конференція з питань культури України відбудеться в Данії у листопаді. – Інф.

Друга Міжнародна конференція з питань культури України відбудеться в Данії у листопаді, повідомляє Міністерство культури та стратегічних комунікацій. Під час розмови в. о. міністра культури Тетяна Бережна висловила вдячність італійській стороні за всебічну підтримку України у протистоянні російській агресії, йдеться в повідомленні МКСК за результатами онлайн зустрічі Тетяни Бережної та міністра культури Італії Алессандро Джулі. У контексті подальшої співпраці Тетяна Бережна поінформувала про підготовку до другої Конференції з питань культури України, що відбудеться у листопаді в Данії в рамках головування країни в Раді Європейського Союзу. Увагу під час розмови було приділено й протидії спробам РФ використовувати культуру як інструмент пропаганди та зброю у гібридній агресії проти Європи. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1105223.html>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. «Деколонізація. Україна» розповіла, де в країні лишилася остання вулиця Пушкіна. – Інф.

Остання в Україні неперейменована вулиця Пушкіна лишилася в Мельнице-Подільській громаді та однойменному селищі на Тернопільщині. Про це у Фейсбуці повідомив співзасновник ГО «Деколонізація. Україна» Вадим Поздняков. Він додав, що в ньому лишилися неперейменовані вулиці Гагаріна, Чернишевського, Некрасова тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4037338-dekolonizacia-ukraina-rozpovila-de-v-kraini-lisilasa-ostanna-vulica-puskina.html>

Театр

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Українські фахівці та менеджери цього року стажуватимуться у Metropolitan Opera. – Інф.

Четверо фахівців та менеджерів української оперної сфери з жовтня по грудень цього року пройдуть стажування в Metropolitan Opera, повідомляє МКСК. Молоді професіонали з України долучаться до процесу постановки та управління одним із провідних оперних театрів світу, здобуваючи досвід у співпраці з колегами з Metropolitan Opera. Це стало можливим завдяки програмі професійного стажування для фахівців та менеджерів української оперної сфери, яку реалізовує один з найбільших театрів США. Переможці відбору у 2025 році за напрямками: Media & Presentations – Марина Рижова, Національна філармонія України; Marketing and Advertising – Алла Полякова, Kwinty Dance Company; Development (Guest Relations, Special Events and Development Services) – Ганна Пліш, Національний будинок музики; Production – Олександр Філяк, The Modern Music Theatre. Програму започатковано у 2022 році за ініціативи першої леді України Олени Зеленської. Стажування реалізується завдяки фінансовій підтримці БО «Razom for Ukraine» та «Ukrainian Habitat

Fund», а також за сприяння МКСК та Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037482-ukrainski-fahivci-ta-menedzeri-cogo-roku-stazuvatimutsa-u-metropolitan-opera.html>

Музика

Вечірній Київ. – 2025. – 17 вер. Традиції української бандури: у столичній філармонії проведуть музичний кіновечір. – Катаєва М.

Наприкінці серпня у столичному кінотеатрі «Жовтень» відбувся Другий Фестиваль музики українського кіно. Тема музики в кіно набагато ширша за покази стрічок і відтепер раз на місяць в Києві відбуватимуться концерти музики композиторів, які пишуть твори до фільмів. 21 вересня першим буде концерт у музичному салоні Національної філармонії України і показ документального фільму «Хоробра сімнадцятка», присвяченого капелі бандуристів, яка опинилась у концтаборі. На концерті з композиціями для бандури виступить Володимир Войт. Він зіграє твори, які лунають у стрічці. Володимир Войт – музикант і музикознавець, який брав участь у створенні стрічки «Хоробра сімнадцятка» і написав музику до неї. Режисером документального фільму є Орест Сушко. Він – учасник Української капели бандуристів ім. Тараса Шевченка, американський та канадський кінорежисер, звукорежисер, кінопродюсер, Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117488/>

Україна молода. – 2025. – 17 вер. Кері-Лінн Вільсон у Києві диригуватиме прем'єри двох українських творів. – Григоренко В.

Національний ансамбль солістів «Київська камерата» та Камерний хор «Київ» 18 вересня у Києві представлять концерт «Сталь. Фіалка. Лють» зі світовими прем'єрами двох творів українських композиторів. Імпреза відбудеться під орудою американо-канадської диригентки українського походження Кері-Лінн Вілсон. Прозвучить Концерт для фортепіано в чотири руки та струнного оркестру «Сталь. Фіалка. Лють» Олега Безбородька. Цей твір композитор створив у 2024 році спеціально для вітчизняного дуету «Kyiv Piano Duo», до складу якого входять піаністи-віртуози Олександра Зайцева та Дмитро Таванець, які зіграють прем'єру. Другий прем'єрний твір, який прозвучить у концерті у Національній філармонії України, – «Софія» для хору та оркестру Вікторії Польової. Також у програмі концерту твори Олександра Родіна, Богдани Фроляк, Володимира Загорцева та Олександра Гоноболіна. У концерті візьмуть участь Сюзанна Чахоян (сопрано), Ірина Петрова (мецо-сопрано), скрипаль Кирило Бондар. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/191291/>

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Львові стартував фінал Всеукраїнського музичного фестивалю «Червона рута». – Інф.

17 вересня у Львові розпочався фінал Всеукраїнського музичного фестивалю «Червона рута – 2025». Захід проводять у партнерстві з Рухом опору

Сил спеціальних операцій ЗСУ. Фестиваль розпочався із конференції «Culture, Recovery & Solidarity: How Art, Music and International Partnerships Heal and Rebuild Ukraine». Як зазначив генеральний директор фестивалю «Червона рута» Мирослав Мельник, співпраця фестивалю з Рухом опору Сил спеціальних операцій ЗСУ має природне коріння. Він додав, що на цьогорічному фестивалі присутні музиканти, які були на першій «Червоній руті», зокрема Дарка Стебівка, яка приїхала зі США. Також беруть участь виконавці із Польщі та США. Для фестивалю вперше провели конкурси за кордоном: у Польщі та Великій Британії. Під час конференції обговорювали успішні кейси реабілітаційних центрів та їх співпрацю з культурними проєктами, роль мистецтва, музики, живопису у психоемоційному відновленні ветеранів. Також йшлося про важливість міжнародної підтримки культурного відновлення України. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037419-u-lvovi-startuvav-final-vseukrainskogo-muzicnogo-festivalu-cervona-ruta.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Львові на фестивалі «Червона рута» вшанували пам'ять Володимира Івасюка. – Інф.

У Львові під час фестивалю «Червона рута» вшанували пам'ять Володимира Івасюка та заспівали його твори у супроводі оркестру Львівської національної музичної академії. За словами генерального директора фестивалю «Червона рута» Мирослава Мельника, фактично «Червона Рута» сформувала українську національну масову індустрію на противагу російськомовній музиці завдяки Володимиру Івасюку, який дав нам орієнтир, куди рухатись. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037539-u-lvovi-na-festivali-cervona-ruta-vsanuvali-pamat-volodimira-ivasuka.html>

Візуальні мистецтва

NV. –2025. – 17 вер. Тімоті Снайдер та Сергій Стерненко. Громадські діячі озвучили рідкісні стародруки про Україну, які датовані XVII та XVIII століттями. – Інф.; Україна молода. – 2025. – 17 вер. Стародруки XVII та XVIII століття про Україну озвучили Снайдер, Сергій Жадан та інші визначні діячі. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 18 вер. У Києві представлять рідкісні стародруки творів європейських діячів, в яких згадується Україна. – Інф.

У Києві вперше покажуть шість рідкісних стародруків XVII та XVIII століття. Уривки зі старовинних книг озвучили голова фонду «Повернись живим» Тарас Чмут, письменник та військовий Сергій Жадан, засновник шоу «Леви на джипі» та військовий Андрій Лузан, волонтер Сергій Стерненко, мандрівник Антон Птушкін, історик Тімоті Снайдер. Серед представлених стародруків можна буде побачити тексти: інженера і картографа Гійома Левассера де Боплана (1651 рік), філософа-просвітника Вольтера (1731 рік), офіцера й дипломата П'єра Шевальє (1663 рік), мандрівника Джозефа Маршалла (1772 рік), пастора та історика Йоганна Гербінія (1675 рік), математика й картографа Андреаса Целларія (1659 рік). Консультанткою проєкту стала Валентина Бочковська, директорка Музею книги і друкарства

України. Стародруки представлять на інтерактивній виставці «Ukraine WOW». Оригінали видань передали Національна бібліотека України ім. Володимира Вернадського та приватні колекціонери. Послухати уривки зі стародруків можна буде з 26 вересня по 9 листопада на Київському центральному залізничному вокзалі, у виставковому просторі на 14-й колії. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/timoti-snyder-ta-sergiy-sternenko-ozvuchili-starodruki-na-interaktivniy-vistavci-ukraine-wow-50545737.html>

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/191302/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037746-u-kievi-predstavlat-ridkisni-starodruki-tvoriv-evropejskih-diaciv-v-akih-zgaduet-sa-ukraina.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 17 вер. Столична галерея запрошує до світу тіней і символів художниці Ave Libertatemaveamor. – Асадчева Т.

Нещодавно у мистецькому просторі галереї «Mistrika» відкрилася перша персональна виставка художниці-графіка Ave Libertatemaveamor «Де ти?». Авторка працює з темами символізму, сюрреалізму та внутрішньої трансформації. Ave Libertatemaveamor – молода художниця з Києва, випускниця Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури. Вона вже співпрацює з міжнародними інституціями, а її роботи експонувалися в Києві, Нью-Йорку, Берліні, Варшаві, Чикаго, Базелі, Сідней тощо. Виставка триватиме до 13 жовтня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117490/>

Вечірній Київ. – 2025. – 17 вер. На території столичного Центрального автовокзалу презентували мурал, присвячений українським рятувальникам. – Скотнікова О.

Арт-об'єкт став символом вдячності та поваги до тих, хто щодня рятує життя людей. Презентація стінопису відбулася напередодні Дня рятувальника України, який відзначають щороку 17 вересня. Авторкою роботи стала художниця Діана Сорокіна.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117451/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Вінниці стартував Всеукраїнський фестиваль екранних мистецтв «Дніпро – Сінема» імені Данила Сахненка. – Інф.

У Вінниці 17 вересня розпочався Всеукраїнський фестиваль екранних мистецтв «Дніпро – Сінема» ім. Данила Сахненка, 150-річчя від дня народження якого відзначається цього року, про це у Фейсбуці повідомляє Державне агентство України з питань кіно. Фестиваль, заснований 2004 року за ініціативи дніпропетровського осередку Національної спілки кінематографістів України, став щорічним унікальним майданчиком для творчого обміну, професійного діалогу та презентації нових робіт. З огляду на географію учасників, він має статус всеукраїнського з міжнародною участю. Цього року XVI фестиваль відбувається у Вінниці – під патронатом НСКУ за підтримки Держкіно і сприяння ТОВ «Спільна Перемога Продакшн». На конкурс подано

99 екранних робіт. Конкурсні роботи розподілено за номінаціями: документальне кіно, ігрове кіно, телевізійні роботи, анімація, студентські роботи та дитячо-юнацька творчість. Цього року засновано спеціальну номінацію «Обпалені війною» – для фільмів, присвячених захисникам України. У програмі фестивалю заплановано урочисте вшанування 150-річчя від дня народження фундатора українського кіно Данила Сахненка з показом театралізованої реконструкції його фільму «Запорозька Січ». У рамках фестивалю працюватиме дискусійна платформа «Сучасне українське кіно у боротьбі за свободу та формування національної ідентичності» за участі провідних українських кінематографістів та круглий стіл «Творчість вінничанина Артура Войтецького як акт громадянської та мистецької волі» за участі представників творчої інтелігенції міста. Протягом трьох днів – 17, 18 та 19 вересня – у вінницькому кінотеатрі «Родина» усі охочі зможуть переглянути конкурсні фільми. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037490-u-vinnici-startuvav-vseukrainskij-festival-ekrannih-mistectv-dniprocinema-imeni-danila-sahnenka.html>

Укрінформ. – 2025. – 18 вер. В український прокат вийшов фільм про військових льотчиків. – Інф.

В український прокат 18 вересня вийшов документальний фільм «Грім серед ясного неба», повідомляє Генеральний штаб ЗСУ у Фейсбуці. Стрічка розповідає про Героя України, льотчика штурмової авіації Ростислава Лазаренка з позивним «Грім». Фільм створив Міжнародний продюсерський центр «Фор-пост» за підтримки Українського культурного фонду, Генерального штабу та командування Повітряних сил ЗСУ. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037681-v-ukrainskij-prokat-vijsov-film-pro-vijskovih-lotcikov.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 вер. «Бог, гумор, вітчизна»: як польський серіал «1670» вчить нас сміятися з минулого, щоб говорити про майбутнє. – Катеринич П.

«Польський сатиричний феномен «1670» офіційно повертається: другий сезон вийде на Netflix 17 вересня. Ця новина – привід знову зануритися в аналіз культурного явища, що вийшло далеко за межі розважального контенту. Перший сезон, який з'явився наприкінці 2023 року, став несподіваним хітом у Польщі та, що більш показово, в Україні, довівши, що гостра сатира на власну історію може бути не лише комерційно успішною, а й суспільно значущою. «1670» – це витончена культурна інтервенція в дусі «Монті Пайтона», тільки про XVII століття. Серіал використовує формат мок'юментарі для публічного розтину польських національних міфів: сарматизму, «золотої вольності» та романтизованого образу шляхти. «1670» перетворює історичних персонажів на дзеркало сучасних тривог, комплексів і суспільних розколів. Підтвердження другого сезону є не лише комерційним рішенням Netflix, а й культурною валідацією... Сприйняття «1670» не було однозначно позитивним. Деякі праві критики відкинули його як збірку мемів, спрямованих на висміювання

консервативних і католицьких цінностей. Натомість деякі ліві оглядачі, як-от публіцист Каміль Фейфер, вважають його «пласким, вторинним і запізнілим щонайменше на півтора десятиліття», стверджуючи, що гумор є безпечним і орієнтованим на ліберальний середній клас... Деякі сцени серіалу знімалися в дерев'яній церкві Святої Параскеви в Радружі Підкарпатського воєводства й навколо неї. Це не просто мальовнича локація, а греко-католицька церква XVI століття, що є частиною транснаціонального об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Дерев'яні церкви карпатського регіону Польщі та України». Її включення – це візуальне визнання спільної, мультикультурної та багатоконфесійної реальності історичної Речі Посполитої, яка часто стирається в націоналістичних історіографіях. Сама церква є фізичним мостом між польською та українською спадщиною. Основним місцем зйомок став скансен – музей народної культури в Кольбушовій, що зберігає архітектуру етнографічних груп ласовяків та жешовяків. Продюсери побудували на території музею головний маєток та корчму «U Żyda», поєднавши їх із автентичними історичними будівлями, що заземлило сатиру в матеріальному, ретельно відтвореному світі. Після виходу «1670» швидко посів друге місце за популярністю серед серіалів на Netflix в Україні. Ця популярність є надзвичайною для шоу, настільки глибоко зануреного в польську історичну специфіку... Успіх «1670» в Україні демонструє існування спільної «пострічпосполитської» культурної чутливості. Хоч офіційні державні наративи обох країн часто зосереджувалися на точках конфлікту, популярність серіалу свідчить про глибинне розуміння спільної спадщини абсурду, соціальної ієрархії та недосконалої людяності, що виходить за межі націоналістичної історіографії. Це діалог, який відбувається на рівні популярної культури, оминаючи часто напружені політичні дискусії. Гумор серіалу забезпечує катарсис, висміюючи ті самі архетипи... Справжня цінність «1670» полягає в його функції як культурного інструменту. Він успішно продемонстрував, що сатира – гостра, інтелектуальна й навіть болісна – може бути ефективнішим засобом національної саморефлексії, ніж урочисті історичні епопеї. Для польсько-українських відносин це має вирішальне значення. Серіал пропонує модель для погляду на складну, часто травматичну історію Речі Посполитої без тягара конкурентних національних мартирологів. Він дає змогу всім разом визнати абсурдність і несправедливість епохи, створюючи спільний ґрунт через сміх. У час, коли Росія використовує спотворену версію історії для виправдання своєї геноцидної війни проти України, те, як ми говоримо про минуле, має життєво важливе значення. Самокритична іронія «1670» є полярною протилежністю жорсткій, сакралізованій історичній пропаганді Росії». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/boh-humor-vitchizna-jak-polskij-serial-1670-vchit-nas-smijatisja-z-minuloho-shchob-hovoriti-pro-majbutnje.html>

Література

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Українські ілюстраторки стали лавреатками World Illustration Awards. – Інф.

Українські ілюстраторки Юлія Гвілім і Женья Полосіна стали лауреатками відзнак престижної премії для ілюстраторів World Illustration Awards 2025. Всього на конкурс ілюстратори подали понад 4700 робіт, а до короткого списку журі премії відібрало 200. Українських ілюстраторок нагородили відзнаками Highly Commended у двох категоріях: ілюстрацію Жені Полосіної до обкладинки збірки оповідань Г. Дж. Веллса (названої на честь одного з оповідань) «Країна сліпих» (видавництво «Ще одну сторінку») у категорії «Обкладинки книг»; ілюстрації Юлії Гвілім до дитячої книжки «Кряк!» (видавництво «Видавництво Старого Лева») у категорії «Дитяча книжкова ілюстрація». World Illustration Awards – одна з найпрестижніших міжнародних відзнак у сфері ілюстрації, заснована Британською асоціацією ілюстраторів у співпраці з Directory of Illustration. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037547-ukrainski-ilustratoroki-stali-lavreatkami-world-illustration-awards.html>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. В Ужгородський скансен перевезуть унікальну дерев'яну синагогу. – Інф.

В Закарпатський музей народної архітектури та побуту перенесуть унікальну дерев'яну синагогу з села Великі Ком'яти Берегівського району. Про це повідомив у Фейсбуці Департаменту культури Закарпатської ОДА. У Закарпатському музеї народної архітектури та побуту підписали чотиристоронній меморандум, який передбачає консолідацію зусиль задля збереження культурної спадщини та підтримки музеїв області. Документом визначено реконструкцію та перенесення дерев'яної синагоги з села Великі Ком'яти на територію Ужгородського скансену. Угоду підписали директор Департаменту культури Закарпатської ОВА Євген Тищук, генеральний консул Угорщини в Ужгороді Йозеф Бачкаї, головний рабин Ужгорода та Закарпаття Вільгельм Мендель і в.о. директора музею Василь Коцан. Як повідомляється, синагогу наприкінці 1980-х років відкрила дослідниця з Будапешта Оніко Гоздо (Anikó Gazda) – одна з авторок монографії про синагоги в Угорщині, виданої у 1989 році. Однак її передчасна смерть у 1990-му зупинила подальше вивчення цієї пам'ятки. Лише у 1992 році дослідження вдалося відновити завдяки матеріалам, які Оніко Гоздо встигла передати львівським колегам. Тоді група архітекторів під керівництвом В. Федьківа провела обстеження будівлі та виконала обмірні креслення. Після перенесення синагоги з Великих Ком'ят до Ужгорода, що заплановане на цей рік, розпочнуться дослідницькі та реставраційні роботи за участю провідних експертів, а також облаштування інтер'єру пам'ятки відповідно до канонів. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037514-v-uzgorodskij-skansen-perevezut-unikalnu-derevanu-sinagogu.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 вер. УПЦ (МП) просить суд скасувати наказ Держетнополітики про визнання Церкви афілійованою з РПЦ. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 вер. УПЦ МП вирішила судитись із Держетнополітики через свій статус афілійованої з РПЦ. – Знає І.

Українська православна церква (Московського патріархату) просить суд визнати протиправним і скасувати наказ Державної служби України з етнополітики та свободи совісті про визнання УПЦ (МП) афілійованою з Російською православною церквою (РПЦ). Зокрема, Київська митрополія Української православної церкви звернулася до Київського окружного адміністративного суду з позовом до Держслужби з етнополітики та свободи совісті, в якому просить суд визнати протиправним та скасувати наказ Держетнополітики Н-127/11 від 27 серпня 2025 року про визнання УПЦ (МП) афілійованою з іноземною релігійною організацією, діяльність якої в Україні заборонена. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1105276.html>

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/upts-mp-virishila-suditis-iz-derzhethnopolitiki-cherez-svij-status-afilijovanoji-z-rpts.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. У Валенсії відкрили Український культурний центр. – Інф.

В іспанській Валенсії відбулося урочисте відкриття Українського культурного центру. Про це повідомив у Фейсбуці голова Федерації українських асоціацій в Іспанії та Асоціації українців у Автономній області Валенсія Михайло Петруняк. За його словами, приміщення було отримано минулого року після більш як 20-річної співпраці Асоціації українців «Україна» та ФУАІ із місцевою владою. Вже 3 жовтня в приміщенні Українського культурного центру у Валенсії буде організовано перший консульський прийом громадян України консулами із генконсульства в Барселоні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4037323-u-valensii-vidkrili-ukrainskij-kulturnij-centr.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Українська громада у Гонконзі провела День культури. – Інф.

Представники об'єднання «Українська громада у Гонконзі» організували День української культури, присвячений культурній спадщині України. З вітальними словами на заході виступили другий секретар посольства України в Китаї Олеся Мельничук, заступник генерального консула Федеративної Республіки Німеччина Олівер Браунер та посол та керівник представництва Європейського Союзу в Гонконзі та Макао Гарві Раус. У програмі Дня української культури були майстер-класи, ярмарок ручних виробів, традиційні українські страви та музичний виступ. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4037537-ukrainska-gromada-u-gonkonzi-provela-den-kulturi.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Найбільший український вуличний фестиваль пройшов у Торонто. – Інф.

У канадському місті Торонто відбувся найбільший у Північній Америці український вуличний фестиваль Bloor West Village. Він проходить у Торонто вже майже 30 років поспіль. За словами організаторів, цього року захід відвідали близько 1 млн осіб, яких розважали більше 300 різноманітних виконавців на чотирьох сценах. Також свої товари й послуги представили близько сотні компаній та підприємців. Окрім цього відвідувачів очікувала величезна кількість закладів української кухні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4037472-najbilsij-ukrainskij-vulicnij-festival-projsov-u-toronto.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Громаду запрошують на вебінар про українську літературу під час війни. – Інф.

Союз українських організацій Австралії (СУОА) запрошує на третій вебінар у рамках серії розмов «Україна відповідає: письменники, поети та війна», повідомляє Світовий конгрес українців. Захід відбудеться онлайн 19 вересня. Мета – почути українські голоси у час війни та обговорити роль літератури й поезії в сучасних умовах. У вебінарі візьмуть участь українські авторки Вікторія Грівіна та Ярина Чорногуз, у розмові з Іриною Скубій, яка модеруватиме дискусію. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4037548-gromadu-zaproshuut-na-vebinar-pro-ukrainsku-literaturu-pid-cas-vijni.html>

Підтримка України у світі

Укрінформ. – 2025. – 17 вер. Репер DaBaby присвятив пісню вбитій у США українській біженці Ірині Заруцькій. – Інф.

Американський виконавець Джонатан Ліндейл Кірк, відомий під сценічним псевдонімом DaBaby, присвятив пісню вбитій у США українській біженці Ірині Заруцькій. Музичний трек «Врятуй мене» / «Save me» за менш ніж добу зібрав уже понад 280 тисяч переглядів. У кліпі частково відтворили сцену вбивства українки, але з іншим фіналом. В останній момент репер хапає за руку злочинця, та не дає йому скоїти саме вбивство жінки. Відео закінчується скріншотом сторінки платформи для пожертв GoFundMe. Сама ж сторінка на GoFundMe «В пам'ять про Ірину» була заснована її родиною. Загалом було зібрано вже понад 434 500 доларів. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4037493-reper-dababy-prisvativ-pisnu-vbitij-u-ssa-ukrainskij-bizenci-irini-zaruckij.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26

Рудіч О. А,

електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm